

M. I.

KAINA:

Metams 4 rb., pusme-
čiui 2 rb. 10 kap., 3
mėnesiams 1 rb. 10 kp.
1 mėnesiui 35 kap.

Skyrium numeris 5 kop.

LIETUVIŲ

BALSAS.

Spalių 29 d. 1915 m.

№ 14.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys)
prieš tekstą 60 kap.,
po teksto 30 kap.,
Darbo ieškantiems:
eilė 10 kap.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29, b. 10. (Znamenskų g. kampas). Tel. 652-02.
Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

Pabėgėlių lietuvių domei!**„Vilijos“ fabrikoje
tuojaus reikalingi**

geri kalviai, šaltkalviai, katiliai ir ra-
čiai prie kariškų darbų. Kreipties šiuo
adresu: Smolensk, Zavod T-va „Vili-
ja“, Vitebskoje šosse 132.

Petrapolis, spalio 29 d.

I.

Iš pradžių tikėtasi, kad karas, prie dabartinių technikos išradimų, prie aeroplanų, plieninių automobilių, didžiųjų armotų ir kulkosvydžių, negalės ilgai trukti. Rimtai buvo manoma, kad du trys mėnesiai—ir vokiečiai turės liauties kovoję. Bet štai jau praėjo metai, praslinko dar trys mėnesiai, kaip Europoje ugnis liepsnoja, ir niekas da negali tvirtinti, kad jau greitai karas pasibaigtų. Jau Europa gali pasidžiaugti savo civilizacijos vaisiais: sutrypta sunaikinta Belgija, sudaužyta Lenkijos miestai, sugedinta Lietuva, milijonai žmonių, be duonos ir be pastogės palikę, išvaikyti po platų pasaulį, didį vargą kenčia, šimtai tukstančių savo kūnais karo laukus nuklojo, šimtai tukstančių nelaisvėje kankinasi.

Pradžioje karo buvo manyta, kad po šios baisios skerdynės pasaulis supras savo paklaidas ir nusigin-
kluos. Manoma buvo, kad šis karas, tai paskutinis. Bet juo toliau kariau-
nama, juo mažiau beįvykdomi mums atrodė šie galvojimai.

Anglija, Prancūzija, Rusija pasi-
skelbė kariaujančios už mažųjų tautų paliuosavimą, už sudarymą sienų, kurios geriausiai atitiktų atskirų tau-
tų teisingiems troškimams.

Vokietija, vėzdama neutralinėse ša-
lyse agitaciją savo naudai, taip pat tvirtina, jas pasekdama, ta pat.

Nesenai girdėjome, kad ji nesiruo-
šianti, girdi, pavergti atskirų tautų, nesiruošianti užgrobti svetimų žemės plotų. Taip tvirtino apie Belgiją, Len-
kiją, taip tvirtino ir apie Lietuvą, ku-
rią vėliausiai užėmė. Visiems žinomas plačiai pasklidęs anglų, prancūzų, ru-
sų ir mūsų spaudoje gandas apie vokiečių neva norą sudaryti iš Lie-
tuvos atskirą valstybę, kuri įeity į sa-
jungą su vokiečiais. Jau Vilhelmas duodęs ir savo sūnų Joachimą Lie-
tuvos karaliumi. Kaip lietuviai tą ži-
nią sutiko, visiems žinoma. Bet jeigu mes norime kovoti, jeigu norime ap-
galėti savo priešininkus, tai reikia se-
kti jų visuomenės upas, sekti, ką jie galvoja, arčiau įsiziūrėti į jų žin-
ginius.

Panašios rūšies žinių, ypač da-
bartiniu laiku, sunku gauti; ir tos,

**3-ji Vilniaus Savitarp.
Kredito Dr-ja**

(Vilniaus Liet. Banka) persikėlė MA-
SKVON. Adresas korespondencijoms:
Moskva, Sokolniki, 5-yj Polevoj per.
d. Koloninoj, kv. 6, I. I. Mašotasu.
Bankos reikalais priima J. Ma-
šiotas

ten pat savo bute pirmadieniais ir
trečiadieniais nuo 7 ligi 8½ val.
vakaro.

kurios gaunamos, reikalauja patikri-
nimo.

Nesenai mums teko būti Šveduo-
se. Jų sostinė dabar yra pasidariusi
sukuriu visokių žinių iš kariaujan-
čiųjų šalių ir didžiausia agitacijos
vieta.

Teko mums kalbėtis su žymia-
siais švedų politikais, įsiskaityti sve-
timuose laikraščiuose. Tarp jų ir vo-
kiečių. Iš tų pasikalbėjimų, iš to, kas
manoma mūsų kariaujančiųjų prieši-
ninkų, dar mažiau vilties tėra, kad
šis karas bus Europoje paskutinis.
Vargu galima laukti teisingo Europos
padalinimo. Principas „homo homini
lupus est“, plačiai įsigalėjęs pasaulyje,
tebeviešpatauja ir dabar net pa-
čioje Europoje. Vokiečių apetitai au-
ga. Jų visuomenėje jau lenda aikštėn
visoki sumanymai, kuriems įvykus,
vėl reiktų greitu laiku ruoštis į nau-
ją karą.

Opiausias klausimas—tai Belgijos
klausimas. Kada visas pasaulis už-
stojo belgus ir daug užuojautos jiems
parodė, vokiečiai iš karto dar nedrįso
priešintis viešajai pasaulio opinijai.
Bet dabar jau vis drąsiau ir drąsiau
kelia galvas tie elementai, kurie no-
rėtų užgrobti visą Belgiją ir draug
visus tuos kraštus, kurie lig šiolie
vokiečių užimti. Tokių užgaidų kol-
kas tepasirodė tik konservatorių ir
didžiųjų agrarijų tarpe. Dar vasa-
ros metu 1341 visuomenės veikėjas,
nacional-liberalų ir dešiniųjų atsto-
vas, įteikė vokiečių valstybės kancle-
riui raštą, kuriame išdėstė reikalavi-
mą prikergti prie Vokietijos Belgiją.
Bet, tuo tarpu, pažangioji visuomenės
dalis protestuoja prieš tokį reikalavi-
mą. Liepos 27 d. žymi pažangiųjų
veikėjų grupė įdavė tam pačiam kan-
cleriui protestą prieš aną reikalavimą
ir nurodė, kad vokiečių tauta nesuti-
ksianti belgų skausti. Po tuo protestu
tarp kitų pasirašė prof. Brentanas,
prof. Šmoleris, prof. Delbrückas, prof.
Harnackas, prof. Frankė, ministeris
Berlepšas, protestantų vyriausias su-
perintendantas Laguzenas, Rorbachas
ir kiti. Be to, prie šio protesto prisi-
dėjo parlamento pažangiųjų frakcija,
kuri dar pridūrė, kad ji pripažįstanti
galimu tikrai teisingesnį sienų sutvar-
kymą.

Dar griežčiau šis klausimas buvo
keliamas socialistų demokratų. Rug-
piučio 29 d. buvo Reichstago s.-d.

frakcijos ir partijos tarybos jungtinis
susirinkimas. Dalyvavo 101 narys.

Buvo svarstomas Belgijos, Lenki-
jos ir kitų šalių prie Vokietijos pri-
kergimas. Beveik vienu balsu buvo
priimta rezoliucija: „Mes laikome bū-
tinai reikalingu grąžinti Belgijai sa-
vistovybę ir manome, kad to reika-
lauja teisybė ir pačios Vokietijos in-
teresai“.

Atstovas Davidas buvo išstūmęs
rezoliuciją apie Lenkiją: „reikalinga
suvienyti Rusų Lenkijos žemes į au-
tonominę valstybę ir sujungti su Au-
strija ar Vokietija“, bet šis jo pasiū-
lymas buvo atmestas.

Taip esant, buvo priimta vienu
balsu bendra rezoliucija apie aneksi-
ją (apie prikerimą prie Vokietijos):
„Atmindami, kad svetimų šalių ane-
ksija prieštarauja tautų apsisprendi-
mo teisėms ir kad, be to, Vokietijos
vidaus vienybė ir vokiečių tautos pa-
jėgos būtų tomis aneksijomis tik su-
mažintos ir ilgam laikui būtų smūgis
pačios Vokietijos politikai su kitomis
valstybėmis, mes priešingamės trum-
paregių politikų užgrobiamiesiems su-
manymams“.

Konservatoriai pamatę, kad susi-
darė parlamente dauguma, priešinga
Belgijos užgrobimui, ėmė agituoti
prieš patį parlamentą. Jie norėtų,
kad būtų paleisti atstovai ir paskirti
nauji rinkimai. Kaikurie iš jų dar
toliau eina: jie reikalauja sudaryti
tam tikrą tarybą iš žymiųjų karo va-
dų, iš atskirų Landtago atstovų ir
šiai naujai žinomų politikų. Jie tat su-
sirinkę ir turėję išrišti visus klausim-
us, kokiomis sąlygomis būtų gali-
ma taikintis ir tuo pakeisti parla-
mentą.

Bet ši agitacija vargu ką jiems
padės. Ji neranda didelės vokiečių
paspirties. Taip aiški yra susidariusi
nuomonė apie Belgiją. Bet apie kitų
šalių klausimą—Lenkijos, Lietuvos ir
kitų—tai tas dalykas kitaip stovi
vokiečiuose. Čia irgi vokiečių visuo-
menė pasidalinusi į dvi dali. Tie net,
iš pažangiųjų tarpo, kurie griežtai
protestuoja prieš Belgijos prikergi-
mą, jau nusileidžia dešiniams, ka-
da kalbama apie Lietuvą ir Len-
kiją.

Švedų spauda apie lietuvius.

Du didelių švedų laikraščių įdėjo
žinių apie dabartinį lietuvių pabėgė-
lių padėjimą. „Dienos Naujienos“
(Dagens Nyheter) 24/11 spalio dieną
išspausdino straipsnį, pavadintą: „Ir
Lietuva kraujais paplūdus per karą“.
Jis prasideda taip: „Vėl krepiamasi
švedijon, kaip neutralinė valstybėn,
kad ištiestų pagalbos ranką tautai,
kurios žemė buvo kareivių minių su-
mindžiota ir gyventojai išblaškyti,
kaip vėjo dulkės, ir išvaikyti iš su-
naikintos tėviškos ir sudegintų mie-
stų. Šįkart šaukiasi Lietuva, kurios
Kauno, Gardino, Vilniaus ir Suvalkų
gubernijos galop buvo vokiečių užim-
tos po to, kaip rusų ir vokiečių ka-
riuomenė triskart perėjo per šį kraštą“.

Toliau eina pasikalbėjimas su mūsų
atstovu M. Yču apie lietuvių pabe-
gėlius, jų skaičių, šelpimą dabartyje
ir ateityje, kaip jis manoma įtaisyti
per Švedijos įkurtą komitetą. Visa
tat mūsų skaitytojams jau žinoma,
taigi nér reikalo atpasakoti arba ve-
sti lietuviškai visas straipsnis.

Kitoniškas raštas, įdėtas „Stok-
holmo Dienlapyje“ 7/20 spalio d.
(„Stockholms Dagblad“). Jis pavadin-
tas: „Lietuvių pabėgėlių sunkus liki-
mas“. Antras rašto vardas: „Visa
tauta išvaryta iš savo žemės ir nelai-
mėj“. Verčiamės jį lietuviškai iš-
tisai.

— Kai pernai vasarą armotos pra-
dėjo dundėti anapus Baltijos jūrų
placiose Lietuvos lygumose, visa tau-
ta priversta buvo pamesti savo tėvų
žemę. Rusų kariuomene, besitraukda-
ma atgal, didelius plotus žemės vi-
sai sunaikino (förvandlade till en öken)
ir išvarė gyventojus prieš save i
rytus.

— Priverstinai Lietuvos apleidi-
mas, palyginti, gyventojams buvo kur
kas sunkesnis, nei belgų pabėgėlių
likimas. Lietuvių tauta, kuri skiriasi
nuo rusų kalba ir papročiais, o iš
dalies ir tikyba, varoma buvo Rusi-
jos gilumon ieškotų tenai vietos, gry-
nai politikinėje tėvynėj, kuri ligšiol
buvo šiai tautai veik visai svetima.
Pabėgėliai yra laipinami iš ilgiausios
vagonų eilės po ilgos ir sunkios ke-
lionės kur-nors tyrklaukų stovinčioj
geležinkelio stotyje arba rusų didelio
miesto priemiesty. Ten būna vargšai
pabėgėliai nusiminę ir rankas nulei-
dę, užklydę į visai nepažįstamą pa-
saulį ir apsupti žmonių, kurių nė kal-
bos jie nesupranta.

— Ši didžiausia genamų iš Lietuvos
pabėgėlių banga perėjo visą Europos
Rusiją iki Uralo kalnų, pasiekė net
Siberijos sodžius ir miestelius. Tie,
kurie arčiaus pažino lietuvių liudną
kelionę į rytus, tvirtina, kad pabėgė-
lių esą daugiausiai, ne milijonas. Var-
gas tarp šių minių be galo di-
delis.

— Vienas rašytojas, kurs susitiko
su keliais pabėgėlių būriais, taip apie
juos pasakoja:

„Mes atsidūrėm prie nedidelės
geležinkelio stoties toli tyrklaukų. Ilga
vežimų eilė, kuriuos traukia sulyse
arkliai, seka netolimai paskui kits kitą.
Tai pabėgėliai, kurie negaudami pro-
gos pastovėti ir pasilsėti, važiuoja
kiaurai Rusiją į kraštą anapus Ura-
lo. Išsitiesę ant šiaudų, kuriais iškloti
ratai, vargšai, rodosi, liovėsi nusima-
nė, kas su jais daros.“

Skaumas ir nuovargis atšipino jų
jausmus.

— Kiek toli važiuojat?

Atsakymas visada vienodas:

— Mes nežinom. Mes važiuo-
jam...

— Bet kur?

— Vienas Dievas nežino.

— Kiek ilgai keliaujate?

— Keturiuos savaitės...

Kitas priduria:

— Lig čia mes važiuojom šešias
savaites. Mums vistiek. Galima mus
vežti kiek norint ilgai, juk mes ne-

turim jokio tikslo. Todel mes negalime ne žinoti, kur mus siunčia.

— Bet, — įsikiša trečias, — sakyta gi tau, kad Siberijon.

— Siberija plati...

Kitame vežime pabėgėliai su regimu akyse išgašči visi sulindę vienan kampan. Išsitiesusi vežime guli moteriškė uždengtu skepeta veidu.

— Ar ji serga?

— Ji mirus.

— Kada mirė?

— Šianakt.

Šaly mirusios sėdi mažas vaikas ir tyliai verkia; jis bijo, kad nesibartų aplink esantieji svetimieji.

Kelionė tęsiasi toliau. Kur? Kiekuriems iš šių vilties nustousių žmonių būrio tikriausiai teks nukeliauti į „Amžių“ stotį.

Panašūs būsūs vaizdeliai ne reti, ir žodžiai negali išreikšti tų baisenybių saiko, kurios laukia šiuos nelaiminguosius, išmestus iš tėvų žemės, kurie, rodos, ateityje gyvenime beturi vieną galą — laukti naujų skausmų prisidedant prie tų, kurie ir beto jau juos prisilėgę.

Straipsnį puošia dvi fotografijos. Viena rodo pabėgėlius, privažiavusius geležinkelio stotį kraustytyje Rusijos gilumon, o kita — lietuvių sodietę, grįžtančią į sunaikintus namus. Straipsnis be parašo ir nenurodyta taip pat, iš kur imta cituojamoji ištinka.

Tiek švedai apie lietuvių.

A. V.

Maskvos Lietuvių Komitetas.

Maskvos Lietuvių šelpimosi Draugija, beveik jau bus metai, sudarė prie savęs komitetą karo aukoms šelpiti. Organizuodama tą komitetą, draugija, matyti, rėmėsi savo įstatų § 19, kuris leidžia jai turėti kapitalus tam tikriems (specijaliniais) tikslams. Aikvodama minėtų tikslų pinigų, draugija privalo vesti jiems skyrium apyskaitą.

Ilgą laiką komitetas mažą ką veikė: Maskvoje lietuvių — karo aukų beveik nebuvo, ir komitetas buvo organizuotas, tur būt, pinigams rinkti ir siųsti Lietuvon karo aukų šelpimo organizacijoms.

Bet štai per šių metų vasarą lietuviams, išvartiesiems ir išbėgusiems iš savo gyvenimo vietų, galų gale teko ir iš Lietuvos pasitraukti. Vilnius ir kiti Lietuvos rytų miestai ir vietos jau negalėjo jų priglauti, nes patys darbo, įtempus pajėgas. To darbo pradžioje daugelio komiteto narių nebuvo nė Maskvoje. Juo sunkesnis buvo darbas tiems, kurie buvo vietoje. Pabėgėlių banga užplūdo Maskvą netikėtai, ir komitetas buvo jos užkluptas be lėšų ir neprisirengęs (nebuvo organizuoto darbo). Tuo tarpu reikėjo samdyti butai, kad būtų kur priglauti atvykusius žmones, reikėjo jie maitinti, reikėjo taisyti jiems lovos ir t.t. Visam darbui tvarkyti daugiausia vieko dėjo inžineris Naruševičius. Butų samdymu užsiėmė Raudonikis, butų aprūpinimu lovomis ir t. t. — Gudavičius. Atsiradus pabėgėlių šelpimo reikalui, komiteto kason pradėjo plaukti ir aukų, — kad ir nedidelių, lyginant su reikalu, bet vis dėlto tokių, kuriomis komitetas galėjo ginti žmones nuo bado. Ne daug lėšų teturėdamas, Komitetas vis mėgino daugiausia labdarių darbu apsidirbti. Bet pabėgėlių skaičiui nuolat dauginantis, komitetas gavo kvieisti samdyti darbininkų visokios rūšies nuolatiniam darbui. Vienkart ir Maskvos miesto valdyba gavo organizuoti pabėgėlių šelpimą. Ji užmezgė ryšius su tautinėmis organizacijomis, taigi ir su lietuvių komitetu.

Miesto valdyba apsiėmė davinėti kiekvienam pabėgėliui, visokio amžiaus, po 20 kap. dienai maistui, po 2 rb. — 2 rb. 20 kap. mėnesiui butui nusamdyti ir apie 8 rub. jam įtaisyti (lovai ir kit. daiktams). Tokiomis normomis ji apsiėmė asignuoti pinigus ir tautinėms organizacijoms pabėgėliams rūpinti. Tas išlaidas asignuodama miesto valdyba buvo tikra, kad valstybė sugrąžis juos jai. Taip nutarus Miesto valdybai, lietuvių komitetas pasiūlyto tvirtą pamatą turįs nors svarbiausiems pabėgėlių reikalams tenkinti.

Pabėgėlių šelpimo darbui nuolat besididinant, ir man teko būti pakviestam apsiimti samdyto darbininko pareigas. Nuo 28 rugpjūčio mėn. d. esu apmokamas komiteto pirmininkas. Vice-pirmininkai (kun. Paukšta, Baltrušaitis ir Naruševičius) ir kiti komiteto nariai (apie 20 žm.) neapmokami. Be pirmininko, apmokamų tarnautojų dabar yra per 30, tarp jų 10 pradedamųjų mokyklų mokytojų. Rugpjūčio 28 d. lietuvių Komitetas turėjo 13 bendrabučių, juose 857 pabėgėlius, gi 10 spalio mėn. d. jo bendrabučių buvo 84, juose 2800 pabėgėlių (dabar apie 90 bendrabučių ir apie 3000 pabėgėlių).

Iki rugp. 28 d. pajamų buvo 18.073 r. 69 k., išlaidų 8.519 r. 62 k., o iki 10/X — kason įplaukė 55.451 r. 21 k., ir visi jie buvo išleisti.

Komitetas turi darbo biurą, kuriam padedant yra gavę darbo apie 1.500 žm.

Yra vaikų prieglauda, kurią įtaisė ir savo globoje laiko komiteto narys Olekienė; dabar ją pavaduoja Mašiotienė. Šitoji prieglauda dabar didinama. Nauja vaikų prieglauda steigama Maskvos Bogorodsko priemiestyje, kam apgyvendinta apie 1.000 lietuvių pabėgėlių. Šios prieglaudos steigimu pasižadėjo rūpintis Dirvianskienė. Tos pačios ponios, ypač Mašiotienė, užsiima moterų-siuvėjų dirbtuvės organizavimu. Jau įsteigta Bogorodske nedidelė kurpių dirbtuvė. Užmaskvyje, Aleksiejevskė (priemiestis, kur yra daug komiteto bendrabučių) ir kitose vietose organizuotas pabėgėlių dailiųjų darbas lovoms stalams ir t. t. dirbti.

Chimkuose (Mikalojaus gelžkelio stotis, 17 varstų nuo Maskvos), kur komitetas apgyvendino apie 500 liet. pabėgėlių, ir Bogorodske kartais pasiseka suorganizuoti vyrų kuopas miške medžiams kirsti ir kitiems darbams.

Maskvoje komitetas įsteigė dvi pradedamoji mokyklai; joms butus davė miesto valdyba. Po vieną mokyklą komitetas įsteigė Aleksiejevskė, Bogorodske, kurioms butus davė apskrities žemietybės valdyba, ir Chimkuose, kur butas gautas iš cerkvių mokyklų vadybos. Visose komiteto mokyklose yra mokoma po pietų, del to, kad tuose pat butuose iš ryto dirba vietinės pradedamosios mokyklos. Dar vieną mokytoją komitetas paskyrė ir apmoka Ramzajuje, Penzos gub. Į Ramzajų komiteto buvo išsiųsta, susijungius su vietine rusų organizacija, apie 500 liet. pabėgėlių, kurių vaikams vietinė organizacija įsteigė mokyklą, bet kaip sutarta su ja ir su Centraliniu Lietuvių Draugijos Komitetu, mokytojas bus Maskvos komiteto žinioje.

Mokyklose, kurios Maskvoje, Aleksiejevskė ir Bogorodske, mokinių kiekvienoje apie 50—60, užtat jose dirba po du mokytojus (dvi mokytoji). Bogorodske reikės ir trečiojo mokytojo, kaip tik komitetas įstengs šiltai apauti ir apvilkti vaikus, kad galėtų vaikščioti mokyklon.

Spalio 17 d. 120 žm. išvežta iš Maskvos į Ščelkovą (Jaroslavlės gelžkelio stotis); išvežti jie del to, kad Maskvoje butas, kur jie gyveno, buvo labai drėgnas, nesveikas. Ir Ščelkove reikės steigti mokyklą, arba laikyti keliaujanti po bendrabučius mokytoją.

Vidurinių mokyklų mokinius komitetas šelpia tokiu būdu: moka už jų mokslą, laiko vieną bendrabutį, gi kitiems pinigais duoda gyventi. Buti-

nai reikia įsteigti dar bent du bendrabučius: Maskvoje ir Bogorodske.

Pradėta organizuoti pabėgėliams knygynėliai, paskaitos, vakariniai kursai, mažiems vaikams, nevaikščiojantiems į mokyklas, tam tikros pamokos — žaislai ir t. t.

Pabėgėlių bendrabučiuose dar nėra visos tvarkos: nėra sustatytų taisyklių, kaip jų gyventojai privalo elgtis, kad neįkylėtų per daug kits kitam; nėra sustatytų taisyklių, kaip jie privalo elgtis, kad butuose būtų švaru ir t. t. Bet netrukus tos spragos bus užkistos.

Dabar komitetas turi savo globiamiems pabėgėliams d-rą Mikelėną, kurį atsiuntė čia ir laiko Centralinis Lietuvių Draugijos Komitetas. Tikimasi, kad jis ir padės būtų skyriaus prižiūrėtojai Vanagai augščiau minėtos tvarkos projektą sustatyti. Be d-ro Mikelėno, gydytojo pagalbos pabėgėliams dažnai duoda d-rai lietuviai: Bagdonavičius, Kudirka, Mikuckis, Alseika; dažnai tenka kreipties ir į miesto daktarus rusus.

Priemiesčiuose gydytojų pagalbą apsiėmė duoti žemietybės, gi komitetas, kad geriau būtų susikalbėti su ligonimis, parūpino tris lietuvių feldšerius: Aleksiejevskan, Bogorodskan ir Chimkuosna. Bet ir ten ligonis lanko d-ras Mikelėnas.

Dabar pats didysis reikalas — tai aprūpinti pabėgėlius avalyne ir šiltais drabužiais. Kadangi gana ilgą laiką komiteto darbininkų pajėgos buvo mažos, tai to reikalo išanksto aprūpinti jis neįstengė. Bet dabar ūkio skyrius veda inžineris P. Vitkauškis; atsiradus reikalui, be abejonės, bus ir lėšų, ir jis, tas reikalas, bent didumą netrukus bus aprūpintas.

Lėšų, lig šiam laikui įplaukusių komiteto kason, žymiausiaji dalis gauta iš Didžiosios Kunigaikštaitės Tatjanos Komiteto, iš viso 55.000 rublių. Centralinis L. Drjos Komitetas atsiuntė 10.000 rb.

Reiktų dar kai-kur, bent priemiesčiuose, įsteigti valgyklos pietums virti ir kepyklos duonai kepti, o net ir savo sandėliai, bet tai vis dar ateities darbas.

Nuo rugp. 28 d. esu Centralinio Lietuvių Draugijos Komiteto įgaliotiniu Maskvai ir jos gubernijai. Kaip įgaliotinis esu gavęs iš Centralinio Komiteto 7.650 rub.; iš tų 3.000 rub. įnešiau Maskvos komiteto kason avalynei ir šiltiems rūbams taisyti. Gi kitais šelpiu tuos pabėgėlius, kurie savo samdytuose butuose gyvena netik Maskvoje, bet ir Maskvos gubernijoje, arba važiuoja pro Maskvą. Iš Maskvos gubernijos dar nedaug kas lig šiam laikui tesikreipė, daugiausia vis ieško pašalpos gyvenantieji savo samdytuose butuose Maskvoje. Tuo šelpimu pasilengvina Maskvos Komiteto darbas ir išlaidos.

Baigdamas savo pranešimą paduosiu adresus:

Komiteto biuras — Srietenska № 26, įeiti iš Seliverstovos skersgatvio. Telefonas 2—83—84.

Darbo biuro — Miliutino skersg. № 18, but. 9. Telefonas 4—69—64.

Komiteto pirmininko ir Centralinio Komiteto įgaliotinio P. Leono — Miorovj skersg. № 11, but. 3. Telefonas 5—07—46.

Vice pirmininkų:

Kun. Paukštos — Miliutino skersg. № 18, b. 4. Telefonas 1—78—98.

J. Baltrušaičio — Pokrovskija Vorota № 10. Tel. 5—18—28.

Naruševičiaus — Volchonka, Kniazij Dvor № 21. Tel. 93—42.

P. Leonas.

Korespondencijos.

Vitebskas. Čia yra įsteigta lietuvių prieglauda visokių tautų vaikams našlaiciams. Kol kas yra 14 vaikų 6 mėn. — 14 met. amžiaus. Jų tarpe aštuoni lietuviai, kiti rusai ir lenkai. Ir tie lietuvai buvo nutautę, lietuviškai beveik užmiršę, net poterių nebemokėjo, šnekėjęs tikrai rusiškai ir lenkiškai. Pagalvokite, per kelius mėnesius užmiršti savosios kalbos! O kas būtų

buvę toliau? Dabar, pradėjus jiems aiškinti, vėl pradeda lietuviškai kalbėti. Buvo atvažiuojęs gubernatorius prieglaudos pasiūrėtu, klausinėjo vaikus, kas kurios tautos. Rusai, žinoma, sakėsi rusai esą, lenkai — lenkai, o penkerių metų vienas vaikiukas paklaustas tiesiai drožė lietuvis esąs. Ilgainiui gal daugiau Vitebske atsiras lietuvių vaikų. Tada jau būtinai reikėtų mokyklos. K. B.

Vitebskas. Lietuvių Komiteto globoje yra pabėgėlių lietuvių iš visų Lietuvos kraštų: Suvalkų Kauno ir Vilniaus gub. Bendro jų skaičiaus žinoti negalima, kadangi dar nėra sąrašų. Gyvena visi privatinuose butuose, nes bendrabučiai negalima rasti buto. Gauna tik dykai pietus, o paskutiniū laiką gavo ir šiuos rūbus. Čia, matyti, darbas L. Kom. įgaliotinių, ypač Komiteto prižiūrėtojos Onos Bruožutės, kuriai teko dirbti visas sunkusis darbas:

įvairiais komiteto prašymais, rūpintis visokiais pabėgėlių reikalais ir t.t. Ji tikrai atsidavusi pabėgėlių reikalams: nuo aušros lig sutemos bėginėja iš vieno buto į kitą, ieškodama jiems pastogės ir teikdama visokių, jiems reikalingų, žinių. V. Šreimys.

Smolenskas. Spalio 10, 11 ir 12 d. Jungtinis Komitetas*) sutaisė pabėgėliams daiktų (rūbų) ir pinigų rinkliavas. Surinkta visokių daiktų, drabužių už kokias 3.500 rb. ir gyvais pinigais apie 7000 rb. Spalio 18 d. Jungtinis Komitetas per posėdį paskirstė visą rinkliavą. Daiktus, drabužius nutarė tuojau atiduoti šalautiems pabėgėliams, važiuojantiems arkliais, daugiausia Roslavlės ir Jelnės miestuose; gi pinigus nutarė išdalyti lygiomis 8 įstaigoms, nežiūrint jų didumo. Tokiu būdu ir Smolensko Liet. š. Draugija gaus savo šelpiamųjų Smolensko mieste ir jo gubernijoje pabėgėlių rūbams arti 900 rb. Katalikų Draugijai posėdyje atstovavo Jonas Moigis, Lietuvių Draugijai — P. Matulionis. Keblius dalykus taip gražiai ir garbingai išrišti savo patarimais padėjo Smolensko Žemietybės ir Miesto atstovai. P. Matulionis.

Nieprikas, Taškento gel. stot.

Spalio 13 d. atvažiavo 1600 pabėgėlių, tarp jų 12 lietuvių. Pabėgėlius išvežiojo po kaimus, atokiai nuo stoties, už 25 lig 30 varstų. Man pasisekė išgauti leidimą pasilikti lietuviams dideliame Borsko kaime, prie Niepriko stoties, kur galės gauti uždarbio. Tuo blogai, kad visai mažai temoka rusų kalbos. Man apsilankant, lietuviai skundėsi, kad komitetas visai blogai valgydinąs: duona žali, neiškepusi, susmegusi; sriuba verdama iš kopūstų, bulbių ir vandens, kito jokio priedo nededama. Žinoma, žmogui nepratusiam į tokį valgį, labai sunku. Aš pareikalavau komitetėlio pirmininko, kad jiems priderama daly duotų pinigais. Nežinau, kaip jie nusprends. Kad neišvartytų į tolimus kaimus, aš patariau lietuviams pasisamdyti sau butą. Jie taip ir padarė. Aš pasistengsiu surasti jiems darbo, tada ir galės šiaip taip stumties.

Samaroje kunigas Lapsis, lietuvis, dalyvauja pabėgėlių šelpimo darbe. Bet lietuviams jo darbas neduoda tiek naudos, kiek galėtų duoti. Matyti, serga lenkų liga, apsitraukęs lenkų voratinkle, per kurią nebemato lietuvių. Su tarnais, kad ir lietuviams, nekalba kitaip, kaip tik poniškai. M. D.

Pskovas. Prieš kelias dienas pradėjo čionai veikti visai savotiškai „Šiaurės Pagalba“. Agentai tosios draugijos pabėgėliams šelpiti kariniais rūbais išsipuošę, ėmė stotieje gaudyti pabėgėlius ir prievarta sodinti į va-gonus.

Dauguma turėjo tam tikrus raštus iš Tatjanos Komiteto važiuoti į įvairias vietas pas pažįstamus, bet šiaurūs globėjai nė kiek to nežiūrė-

*) Susidėjęs iš Žemietybių ir Miestų Sąjungų, Katalikų, Lietuvių, Žydų draugijų ir kitų vietos įstaigų, išviso 8.

dami, nugabeno juosį Bujausstotį (Buj). Prieš tai protestavo Lenkų Komiteto igaliotinis Brazaitis ir Centralinio Lietuvių Komiteto Adomavičius; buvo pakviestas ir pristavas, duota žinia gubernatoriui, Tatjanos Komiteto igaliotiniui Priesnikovui, vienok Šiaurės Pagalba dirbo savo darbą toliau: Atidarė arbatnamį, veda ten nieko nežinančius pabėgėlius — kiek pavalgydina ir veža juos kur patinkami. Sujudo visos tautų vietinės organizacijos, mušė telegramas į Petrapilį reikalaujamos atmainyti tokį nožmų pabėgėlių danginimą ir sutvarkyti Šiaurės Pagalbos santykius su vietinėmis įstaigomis. Tatjanos Komiteto skyrius aiškino, kad tai esąs laikinas tik įsakymas ir po kelių dienų pasibaigs. Tuo tarpu daug pabėgėlių atsiras ten, kur jie ir nesapnavo pakliuti, kur nėra jokių organizacijų, ir jų skurdas bus nebe pataisomas.

Kn. J. J.

Porchovas (Pskovo gub.). Kada buvo pats didysis lietuvių pabėgėlių plūdimas, Porchove atsidūrė 50 lietuvių šeimynų, apie 120 žmonių. Vasarą jie šiaip taip dar mito, bet dabar jų padėjimas kas kartą darosi sunkesnis. Centralinio Komiteto igaliotinis Kn. Jasienskis pasirūpino visus lietuvius suregistruoti. Tą darbą labai gerai atliko Butkevičius. Porchove yra Tatjanos Komiteto skyrius ir prieš kelias dienas užsimezgė Centralinio Lenkų Piliečių Komiteto skyrius. Gyventojų lietuvių Porchove visai nėra, taigi nuolatinės pagalbos lietuviui negali turėti. Manoma vienus nuvežti Pskovan, kitus pasiųsti kur toliau. Adomavičius išvažiavo Porchovan suteikti jiems kiek galint pašalpos.

Kn. J. J.

Dno (Pskovo gub.). Čia beveik toks pat yra pabėgėlių padėjimas, kaip Porchove. Suregistruota lietuvių šeimynų 19, kurių susidaro 42 žm. Manome juos kelti tokiu pat būdu, kaip Porchove.

Kun. J. J.

Volmaro ir Cerės (Vidž.) apylinkėse yra daug pabėgėlių. Jų tarpe nemaža lietuvių. Kadangi butai čia kariuomenės užimti, tad pabėgėlių dalis gauna miškuose gyventi. Norėdamas gauti butą, turi toliau važiuoti. Visus, kiek galėdamas, šelpia latvių komitetas, vienok jo pašalpos neužtenka gyventi. Kurie turi arklius, galėtų dirbti, bet vietos ūkininkai nenori jų imti, o kuriuos buvo pasamdę, labai nauodo jų darbą ir arklius. Apie Volmarą pabėgėlių mažiau, tik čia yra tokių ūkininkų, kurie visai atsisakė įsileisti į save pabėgėlių. Lietuviai čia ypatingo vargo neturi, gyvena, kaip ir latviai, tik sunku tiems, kurie nemoka latviškai. Latviai šelpia, neskindami tautybės nei tikybos, taip pat duoda, atsiradus darbo.

Minėtosiiose apylinkėse matyti daug nenuodirbtų laukų. Kodel taip, sunku pasakyti.

A. Z a l.

Nebežvengia juodbėrelis
Ir galvą nuleido,
Nes pamatė ašarėles
Kareiviui ant veido.
Jaučia karo didžią kovą
Su nožmiais kryžiočiais,
Kur iš seno skaudžia šali,
Ir kovės su bačiais...
O jie žiaurus: kareivėlių
Pakirs kaip uoselį,
Atims šarvus jo brangiuosius
Ir greitą žirgelį;
Nuims puikų tymo balną,
Šilkų kamanėles
Ir nuo kojų žvangias aukso
Nuplės pasagėles.
Užtat liusta nebelinksma,
Ir džiaugties nebmoka:
Iš po aukso pasagėlių
Ugnaitė nebšoka.
Gaila, gaila kareivėlio,
To jauno bernelio,
Verks jo tėvai ir meilutė,
Ne grįžtant iš kelio.
Biržai.

Ad. Š—tis.

Zinios.

Petrapilis.

Belaisviams dovanos. Lietuvių Centralinis Komitetas, besirūpindamas pabėgėlių reikalais, atkreipė savo dėmesį ir į lietuvių belaisvių vargus. Kiek teko sužinoti Centralinio Komiteto atstovams, važiuosiuoms Stokholman, mūsų belaisviai Vokietijoje kenčia labai didelį vargą. Tas vargas dar sunkesnis, kuomet belaisvis neturi liuosybės, toli nuo savųjų, neranda iš niekur paguodos. Lietuvių Centralinis Komitetas, turėdamas tai omenyje, nutarė Kėdėdų šventėms patiekti lietuviams belaisviams dovanų, asiguodamas tam tikrą sumą pinigų. Patiekti dovanoms įsteigė prie Komiteto sekciją, kurios vedėju išrinko Centralinio Komiteto narį J. Kubilį. Be to, nutarė pakviesti į sekciją šiuos žmones: Kutkauskienę, J. Bludžintę, J. Chadakauskaitę, O. Jablonskytę, K. Gustaitę, V. Liutkevičaitę, J. Markevičaitę, E. Mikelėnaitę, J. Zilevičaitę, Volaitį, J. Sabaliauskį ir k.

Prie to reikia pažymėti, kad belaisviai ypač reikalingi šiltų drabužių, autuvo, valgio. Gal mūsų visuomenė atsižvelgs į tą vargingą belaisvių padėjimą ir, kiek kas išgalėdamas, aukos.

Mergačių M. Yčo gimnazija jau susitvarkė; mokytojai jau mažne visi yra. Nutarta mokslas pradėti spalio 31 d.

Susirašinėjimas su Lietuva. Lietuvių Centralinis Komitetas organizuoja tam tikrą biurą susirašinėti su pasilikusiais Lietuvoje. Laiškus reikia rašyti trumpai, vokiečių arba lietuvių kalba. Į laišką reikia įdėti 3 pašto markės po 10 kap. Laiškai bus verčiami vokiečių kalbon ir per Stokholmo Komitetą siunčiami nurodytu adresu, kurį reikia įrašyti laiške, arba geriau ant atskiro voko (konverto). Per Centralinį Lietuvių Komitetą galima susirašyti ir su belaisviais. Laiško pradžioje reikia parašyti to žmogaus adresą, kuriam siunčiama laiškas, pavyzdžiui: „Jonui Remeikai, Panevėžys, Ramygalos g. № 15“. Laiško gale reikia parašyti savo adresą, vardas ir pavardė. Siunčiant laišką Centr. Komitetui reikia rašyti toks adresą: Petrograd, Baskov per 29, kv. 10. Komitetui „Lietuvai“.

Stočių Dižiuruotojų Sekcijos susirinkimas. Šio mėn. 24 d. 10-toj rotėj № 16, 8 v. vakaro buvo Stočių Dižiuruotojų Sekcijos susirinkimas. Jam pirmininkavo stud. Raudonikis. Dalyvavo apie 30 žm. Pirmiausia buvo perskaitytas sekcijos narių sąrašas. Pasirodė, kad ne visi dižiuruoja, o tik yra ant poperio užsirašę, tad, kilus klausimui, ar neįbraukus jų visai iš narių skaičiaus, buvo nutarta:

- 1) dar juos palikti. Susirinkusieji sutiko su jais pasikalbėti ir paklausti, delko nedžiuruoja.
- 2) Sukeistos dižiuruojamosios valandos. Dabar reikės dižiuruoti tik po 4 valandas iš daikto kiekvienam: nuo 4—8, 8—12, 12—4.
- 3) Nutarta iškabinti Varšuvos stotyje, dižiuruotojų sąrašas, kada kam reikia dižiuruoti ir, be to, bus siunčiami dar pakvietimai į namus.
- 4) Nutarta įtaisyti knygą, kurioje atvykę stotin dižiuruotojai pasirašys. Išrinktas dar ir revizorius K. Škirpa, kuris lankysis stotyje ir žiūrės, ar dižiuruojama, ar ne.
- 5) Nutarta kiekvienam dižiuruotojui duoti ant rankos po raištelį, ant kurio bus parašas: „Lietuvių Komitetas d. k. n. š.“

Galop buvo pastebėta, kad susirinkime visai nėra valdybos, išskyrus tik vieną sekretorių. Tad visas susirinkimas išreiškė pageidavimą, kad Sekcijos valdyba lankytų susirinkimus. Juk susirinkimai yra šaukiami pasikalbėti ir geriaus susitvarkyti, kaip sutikus pabėgėlius, sura-

minti, nurodymų duoti ir tt., o tat valdybai, rodos, turėtų ar rūpėti.

Kapsas.

Suimtas Chrustaliovas. Nosaris, buvęs darbininkų atstovų tarybos pirmininkas. Jis po 1905 m. revoliucijos išbėgo užsienin ir ligi karo gyveno Paryžiuje. Likęs vienas, be draugų, Chrustaliovas, matyti, pasilgo Rusijos ir samanė grįžti tėvynėn. Ant Švedijos — Rusijos sienos nuėjęs pasisakė rusų vietos valdžiai kas esąs ir tuoj buvo suimtas. Kaltinamas, kad pabėgęs iš ištremimo vietos. Girdėti, jam busią dovanota, kad pats, savo noru, grįžęs Rusijon ir kad nepaprastas gyvenamasis metas.

Svetur.

Naujas Graikijos ministerių kabinetas. Parlamentui dauguma balsų išreiškus nepasitikėjimą ministerių kabinetu, ministerių pirmininkas Zaimis atsistatydino. Skuludis, karaliaus pavestas, sudarė naują kabinetą. Senieji ministrai liko savo vietose. Skuludis sutiko būti svetimųjų reikalų ministru. Jei parlamentas nepasitiks naujuoju kabinetu, tai parlamentas bus paleistas.

Karas.

Rusų fronte. Kaip ir pirmiau, taip ir dabar veikimo daugiausia regėti šiaurės ir pietų vakarų fronte. Matyti, vokiečiai tebesvajoja pereiti Dauguvą ir paimti Rygą su Dvinsku. Yra žinių, kad prieš dvi-tris savaites jie atgabendę į savo Dvinsko pozicijas pačių didžiųjų armotų. Jos ligšiol tebetyli. Turi būti, dar nepaspėjo kaip reikiant jų pastatyti. Irgi gerieji šauliai gavę automatinius šautavus, geriau sakant — šautuviškus kulkosvaidžius. Pagaliaus vokiečiai pradeda vartoti ypatingas trukstamas kulkas, kurios plysdamos uždega rubus. Tiesą pasakius, nežiūriut vokiečių pasiryžimo kaip galima greičiau paimti Rygą ir Dvinską, dabar nė nėra tokių iš karto visu frontu mūšių, kokių matėme prieš koki laiką. Dabar tai vienoje vietoje ūmai prasideda kova, tai kitoje, tai trečioje ir tt., vokiečiai, vadinas, lyg čiupinėja rusų liniją, ieškodami, kur čia patogiaus paspaudus rusus, kur geriaus puolus ir sutrupinus juos, kad greičiau galėtų įsiveržti į minėtuojų du miestu.

Rusų kariuomenė užpuolė vokiečius pas Alojaus kaimą ir privertė juos laikinai jį apleisti. Rusai paėmė kapus ties Lauro sodžiumi (kairiajame Dauguvos krašte netoli Ikskiulio). Pas Pilversą vokiečiai mėgino perbristi Dauguvą, vienok juos nuvijo. Šventenio ežero vakarų krašte rusai paėmė antrąją priešininko apkasų liniją ir 300 belaisvių, 2 kulkosvaidžių ir prožektorių. Po to vokiečiai keturius kartus puolė, bet pasisekimo neturėjo.

Stirės upės kairiajame krašte priešininkas užpuolė rusus prie Medviežės kaimo, vienok nieko nelaimėjo.

Paskutinės žinios. Kairiajame Aa upės krašte (Kuršo gub.) pėstininkai, artilerijos padedami, atėmė iš vokiečių visą plotą nuo Frankendorfo lig Pavaserno ir truputį pasislinko į pietus nuo Babito ežero. Rusai, eidami į pietus, paėmė Zalojaus-Alojaus liniją, o į vakarus nuo Ikskiulio — Dabės kaimą.

Netoli Šventenio ežero vakarų krašto prasidėjo smarki kova. Kaikuriose vietose rusai įsiveržė į pirmąją priešininko apkasų liniją. Į vakarus nuo Demės ežero tarp Nitkeliškių ir Jonuliškių smarkiai šaudomasi. Umiu ir energingu užpuolimu rusai atėmė kelias vokiečių pozicijų eiles pas Gutos Lisovskos kaimą ir pagriebė nelaisvėn 400 kareivių ir kulkosvaidžių dar kol kas nežinoma skaičių.

Į šiaurę nuo Okonkos upės rusai

praplėšė vokiečių liniją ir paėmė visą pozicijų eilę. Čia vokiečiai neteko 400 belaisvių ir 5 kulkosvaidžių. Kova dar nepasibaigė.

Prancūzų, anglų ir belgų fronte tėra tikta pozicinė kova. Čia nei viena, nei kita pusė neslenka į priešakį.

Italų fronte. Čia visu frontu artilerijos mūšiai. Italų pėstininkai, eidami į priešakį, vis turi naujų laimėjimų. Taip antai, Felos slėnyje austrų būrys su baltais apsiaustais pradėjo eiti į Forčėlos ir Kueltarondo pozicijas, bet italai juos užpuolė ir nuvijo, pridarydami jiems daug žalos. Zeebacho slėnyje žvalgų būrys įviliojo nemažą austrų kariuomenės dalį italų artilerijos siekiamon vieton. Čia daug žuvo austrų.

Juodkalniečių fronte. Spalio 25 d. per visą parą Grachovo apylinkėse virė karšta kova. Juodkalniečiai pridarė austrams daug nuostolių ir privertė juos atsitraukti. Kitose vietose austrai irgi buvo išvaikyti.

Serbų fronte. Pas Krivolaką bulgarai kelius kartus puole prancūzus, vienok pasisekimo neturėjo.

Baltijos jūrose. Anglų nardomoji laivė nuskandino netoli Geteborgo miesto vokiečių greitlaivį „Undinė“.

Kauno Vidurinė Ukio Mokykla.

Kadangi praėjusiais mokslo metais laikurie moksleiviai rengėsi stoti į Kauno Ukio mokyklą, bet sumanytas, delei karo aplinkybių, neįvyko, tai mes šiuo straipsneliu pranešame idomaujantiems apie dabartinį šios mokyklos padėjimą.

Užėjus karo audrai, Kauno Ukio mokykla perkelta iš Dotnavos į Bogorodicką, Tulos gubernijos, kame jau ir prasidėjo mokslas.

Visi mokiniai palikti antriems metams tose pačiose klasėse. Tie mokiniai, kurie jau buvo buvę po dvejus metus kokioje nors klasėje, dabar palikti tretiems metams.

Teorijos mokomės augštojoje, pradedamojoje mokykloje, praktikuoties einame į vietinę ukio mokyklą.

Del tikybos tai dalykai nepergeriausi. Mokyklos vyresnybė parkvietė iš Tulos kapelioną lenką, kuris visai nemoka lietuviškai. Lietuviams jis pataria lekcijas mokyties lietuviškai, aiškinimo klausyties lenkiškai ir atsakinėti rusiškai. Tokiu būdu pasidaro labai paini kombinacija: klausykis lenkiškai, mokykis lietuviškai ir atsakinėk rusiškai.

Bet kadangi tikyba turi savo pavadinimus, terminus ir tam tikrus pasakymus, tad, norint juos surusinti, būtinai reikia susipažinti su rusų dvasine literatūra, kas labai mus ap sunkina ir daro daug nepatogumų. Tokie tatau pas mus dalykai su tikyba.

Be to, reikia dar pažymėti, kad šiais mokslo metais lietuvių skaičius, sulyginti, žymiai sumažėjo: du antrojo kurso (Niauronis ir Urbelis) lietuviu ir vienas pirmojo kurso (Dovil-tis) pasiliko Lietuvoje. Ir vienas antrojo kurso mokinys (Šveikauskis) įstojo karo mokyklon.

Baigdami šį straipsnį išreiškiame „Lietuvių Komitetui“ nukentėjusiems del karo šelpiti“ sovo nuoširdų pagarbos ir padėkos žodį už suteiktą pašalpą, be kurios būtume likę visai kritingame padėjime.

Vardu dotnaviečių

Verpetas.

P. S. Dabartinis ukio mokyklos adresas toks: гор. Богородицъ, Туль-ской губ., Ковенское среднее сельско-хозяйственное училище.

Verpetas.

Iš Maskvos studentų gyvenimo.

Visas mūsų turtas dabar yra mūsų draugijos, nes draugija ne tik

šandien, bet ir visuomet buvo kelias, kuriuo einant galima daug kas pasiekti, padaryti, nugalėti.

Vokiečiams užėmus Lietuvą, mes čionai Rusijoje beturim tik kelias draugijas: Petrapilyje, Maskvoje, Smolenske, Odesoje, Tiflise.

Joms dabar plati darbo dirva.

Išsiričius į mūsų gyvenimą, galima spręsti, kad Rusijoje turėtų būti daug lietuvių draugijų. Juk tiek sodiečių senelių lig pat paskutiniojo laiko skųdavo, kad mokslus baigę sūnus pasilikę Rusijoje ir juos užmiršę.

Daug inteligentų darbininkų mūsų žemė davė Rasių. Ir štai dabar atėjo į juos...

Kadangi mes turim maža draugijų, todėl idomu, kas kiekvienos dirbama.

Maskvoje yra dvi mūsų draugijų. Viena — Maskvos lietuvių šelpimos draugija. Prie jos susidaręs Komitetas dėl karo nukentėjusiems šelpiti. Antra — „Lietuvių Draugija Augštųjų Maskvos Mokyklų Moksleiviams Šelpiti“. Š. m. spalio 3 dieną buvo metinis visuotinis šios antrosios draugijos susirinkimas.

Buvo paduota metų darbų apyskaita.

Balansas metų gale šiaip atrodo:

1) Kasa	200 r. 99 k.
2) Judinamasis turtas	33 „ 42 „
3) Biblioteka	110 „ — „
4) Paskolos	5.063 „ — „
5) Valstybės taupomoji kasa	4.182 „ — „
6) Debitoriai	853 „ 70 „
Viso	10.453 „ 11 „

Draugija išdavė apie 130 paskolų—3.843 rub. Draugijai grąžinta 14 paskolų—404 rub.

Susirinkimas priėmė kitiems metams sąmatą—16.000 rub.

Draugijon priimta 89 nauji nariai. Jų tarpe 61 moksleivis. Narių moksleivių šiais metais yra 160 su viršum. Draugijos valdyba turėjo 23 posėdžius.

Per metus buvo sutaisyti 9 muzikaliniai-vokaliniai savybės vakarėliai ir dvi vieši paskaitai.

J. Jurkūno — „Meno teorijos“, A. Milčinskio — „Istorikas Simanas Daukantas“.

Prie Draugijos darbuojasi „Leidimo Komisija“, kuri padarė 15 posėdžių; per juos buvo perskaityta 15 pranešimų. Bendromis pajėgomis paskleista į žmones 17 „Leidimo Komisijos“ knygelių — iš viso 230.000 egzempliorių. Knygoms leisti išleista 1.843 rub. 47 k. Už knygas surinkta 2.912 rub. 61 kap. Iš likusio kapitalo sudaryta fondas naudingoms knygėlėms leisti.

Draugijos knygynas susideda iš 216 knygų. Bemaž visos knygos mokslo vadovėliai.

Naudojosi jomis 28 žm. Išduota jiems 74 knygos.

Darbo Biuras pasiūlė savo nariams 13 vietų.

Taisoma spaudai smulki Draugijos darbų apyskaita.

Kitiems metams valdybon išrinkta: J. Baltrušaitis, B. Čepulis, A. Matulaitis, T. Naruševičius, P. Stanaitis ir Daukša, Bartkus, Jablonskis, Novakas, Remeika, Petrulis, Leonas, Petraitis, Liansbergis.

„Leidimo Komisijos“ valdybon išrinkta: J. Papečkis, S. Naginskis, P. Šalčius, J. Liūdžius ir J. Urbšys.

Darbo Biuro vedėjas yra L. Januška.

Draugijos adresas: Moskva, Milutiniskij per d. № 18, kv. 9.

J. Ls.

Redaktorius K. ŠALKAUSKIS.

Leidėjas MARTYNAS YČAS.

Giminės ieško šių žmonių:

1. Ivanauskio Aleksandro, 28 m.
2. Ivanauskio Jono, 32 m.
3. Ivanauskio Adolfo, 25 m.
4. Ivanauskio Juozo, 35 m.
5. Ilmanavičienės Viktorijos, 50 m.

6. Ilmanavičiaus Jono, Baltraus sūn., 10 m.
7. Ilmanavičiaus Aleksandro, Baltraus sūn., 15 m.
8. Indriulaitės Onos, Jono duk., 1 m.
9. Indriulių Uršulės.
10. Indriulio Jono, Jono sūn., 7 m.
11. Indriulio Stanislovo, Jono sūn., 3 m.
12. Intendorfienės Elžbietos, Ernesto duk., 60 m.
13. Kavaliauskaitės Valerijos, Petro duk., 19 m.
14. Kazakevičiaus Stanislovo.
15. Kairių Petronelės.
16. Kairių Petro.
17. Kairių Grasilos.
18. Kairių Petro.
19. Kairių Jono.
20. Kairių Antano.
21. Kairių Kazimiero, Kazimiero sūn., 35 m.
22. Kalvelio Kazimiero, Jono sūn., 70 m.
23. Kalvelio Jono, Kazimiero sūn., 50 m.
24. Kalvelienės Antaninos, 70 m.
25. Kalkauskienės Teklės, Juozo duk., 40 m.
26. Kalninių Onos.
27. Kalninio Juozo.
28. Kalpokų Onos.
29. Kaminskių Teofilės, Kazimiero duk., 24 m.
30. Kaminskio Juozo, Benedikto sūn., 26 m.
31. Karaliaus Petro, Jono sūn., 26 m.
32. Kasperavičių Julės, Jono duk.
33. Kasperavičių Emilijos.
34. Kasperavičių Pranės, Jono duk.
35. Kasperavičių Bronislovo.
36. Kasperavičių Viktorijos.
37. Kasperavičių Marijos.
38. Kasperavičiaus Juozo.
39. Katiliaus Juozo, Vinco sūn., 45 m.
40. Katiliaus Antano, Pijaus sūn., 29 m.
41. Kačelių Mortos, 30 m.
42. Kvietkų Onos, Antano duk., 23 m.
43. Kesilio Petro, 55 m.
44. Kesilio Juozo, 80 m.
45. Kesiliutės Elenos, 1 m.
46. Kesilio Petro, 4 m.
47. Kesilio Antano, 8 m.
48. Kesilių Elenos, 30 m.
49. Kesiliutės Onos, 6 m.
50. Kesilių Marijonos, 40 m.
51. Kesilių Onos, 40 m.
52. Kižiauskių Elenos.
53. Kižių Antaninos.
54. Kižio Kazimiero.
55. Kižio Antano.
56. Kižio Igno.
57. Kižių Magdalenos.
58. Kižių Onos.
59. Kižio Stanislovo.
60. Kilčiauskių Rozalijos.
61. Kiseliūno Jono, Jurgio sūn.
62. Kligių Elžbietos, Mato duk., 22 m.
63. Kligio Mato, Stepono sūn., 73 m.
64. Klimavičiaus Stanislovo.
65. Klupšų Mortos.
66. Knabikių Barbaros.
67. Kavaliauskienės Teresės, Nikodemuko duk., 40 m.
68. Kavaliauskaitės Teodoros, Petro duk., 17 m.
69. Kazlauskų Onos.
70. Kondrotų Marijos.
71. Kankulio Jurgio, 50 m.
72. Konradienės Žuzanos, Mykolo duk., 30 m.
73. Konrado Kazimiero.
74. Končiaus Kazimiero, 34 m.
75. Končių Ievos, 25 m.
76. Kaniušauskio Vlado.
77. Korsakų Adolfinos.
78. Korsakų Petro.
79. Korsakų Juozo, 11 m.
80. Korsakų, 1½ m.
81. Korsakų Juozo.
82. Končiaus Liudviko.
83. Kojalių Stanislovo.
84. Kraino Kastantino, Kazimiero sūn., 14 m.
85. Krainų Agotos, 40 m.
86. Kraino Kazimiero, Igno sūn., 52 m.
87. Kriukio Domininko, 19 m.
88. Krutulių Marijos.
89. Kubiliutės Kastancijos, Leono duk., 21 m.
90. Kužto Kazimiero, Aleksandro sūn.
91. Kužtų Elžbietos.
92. Kužtų Antaninos, Aleksandro duk.

93. Kuzminskio Kazimiero.
94. Kuzminskių Onos.
95. Kuzminskių Joannos, Juozo duk.
96. Kuzminskio Prano, Juozo sūn.
97. Kuzminskio Stanislovo, Juozo sūn.
98. Kuzminskio Petro, Juozo sūn.
99. Kulikauskių Emilijos.
100. Kulikauskių Barbaros, Juozo duk., 12 m.
101. Kulbio Petro, 54 m.
102. Kulbio, —56 m.
103. Kulbio Kristupo, Petro sūn., 20 m.
104. Kulbiutės Emilijos, Petro duk., 18 m.
105. Kulbiutės Zofijos, Petro duk., 13 m.
106. Kulbickio Jono, 26 m.
107. Kupstų Elžbietos.
108. Kurševičių Onos.
109. Kujalienės-Kaminskaitės Marijos, 60 m.
110. Kiaulakių Anelės.

Visų, kas tik žino šių žmonių adresą, prašome pranešti Centraliniam Lietuvių Biurui.

Noriu susirašinėti su joniškiesiais, skaisgiriečiais, žagariečiais pabėgėliais. Atsiliepkite! Ant. Gabrys, Petrapilis, Baskov. per. 29, b. 10.

Kun. Kubilius ieško savo sesers, Kastancijos Kubiliutės, gyvenusios Rygoje. Žinančių prašau pranešti man: Petrograd, Bol. Ščemilovka, za Nievskoj Zast.

Kviečiu atsiliepti Marijoną Česnavičiutę ir Eleną Tomševskaitę šiuo adresu: Moskva, Pokrovka, Degtiarnyj per. d. 8, kv. 18. A. Vitkovskaja.

Gerbiamųjų Kunigų domei!

Bažnyčios daiktų sandėlis ir dirbtuvė A. Petronio iš Kauno perkelta. Adresas: Петроградъ, Сербуховская № 5, кв. 15, greta 1-sios Rotos. Galima gauti: arnotų, kapų, baldų, kielikų, taurių, monstrancijų, liktorių, kryžių, mišolų, breviorijų ir tt.

„Darbo biuro“

komisija prie „Augštųjų Maskvos Mokyklų Moksleiviams Šelpiti Draugijos“, rekomenduoja studentus ir studentes repertorius, guvernerius, feldšerius, muzikos mokytojus ir tt. Adresas: Miliutinskij per. 18—8; telef. 4-69-64; 2—5 val. diena.

„Žiburio“ gimnazijai

Tambove reikalingas rusų kalbos ir geografijos mokytojas lietuvis. Moteriai pirmenybė. Sąlygos, kaip bus susitarta. Kreipties: Jarostavl', Romanovskaja ul. 44, kv. 1. „Žiburio“ pirmininkui. Jūzefą Mūrauskienę ieškau savo vyro Antano Mūrauskio iš Kauno gub. Panevėžio apskr., Normos sodž. Kas žino, prašom pranešti šiuo adresu: Орелъ, Садовая, узк. пер. № 5.

Betygalos vargonin.

J. Jogminas

apsigyveno Maskvoje, Sokolničij per. № 24, b. 1.

Kareivis R. Stakė

ieško savųjų iš Kauno gub., Ukmergės apskr. Anykščių parap., Šiaulių sodžiaus. Kas žino, ar jie pabėgę, ar pasilikę tebegyveną vietoje, prašau pranešti šiuo adresu: Petrograd, Ot-dielnyj zap. Kavalier. Divizion, Špa-lėrnaja ul. № 53, R. Stakė.

115.000. BROLIŲ VAILOKAČIŲ ir B-vės DRAUGIJA 115.000.

turėdama garantijos: 115 tukstančių rub., žemės, namų ir kitokio nejudamo turto, daro per savo įgaliotinį Maskvoje šias operacijas: 1. Iminėja idėlius, mokėdama paprastus nuošimčius (5%)—pasidėjusiems nemažiau kaip metams ir 4%—kiekvienam pareikalavimui). 2. Davinėja pasidėjusiems pinigų gyventi arba grąžina paskolą. 3. Ima saugoti visokias brangenybes, apdraudama išlošiamuosius ląkštus nuo tiražo, tikrindama №№ ir t. t. 4. Tarpininkauja perkant bei pardudant % poperius. 5. Daro visokias kitas operacijas, Draugijos įstatų leistas. „Brolių Vailokačių ir B-vės Draugija užtikrinapadėtus pas ją pinigus ir kitas brangenybes visais savo turtais.

Reikalais prašoma kreipties kun. E. Paukštos adresu: Москва, Милутинский пер., д. Римско-Катол. церкви, кв. 4. Т-ву Бр. Вайлокайтисъ и К-о“.

IEŠKAU pažįstamų — atsiliepkite! Mano adresas: Smolensk, Vitebskoje šossė 132, T-vo „Vilija“. J. Lozoraitis.

JONAS SEBASTINAVČIUS ieško tėvo Jono, motinos Agnės ir sesers Leonoros SEBASTINAVIČIŲ iš Kauno gub., Ukmergės apskr., Vyžonų valsč., Skapiškio miestelio iš Mirabelėlio dvaro. Prašom pranešti šiuo adresu: Petrograd, Maniežnyj per. 9, b. 14.

ANTANAS MARKEVIČIUS (Воронез. губ. фабрика Рих. Поле) ieško sesers Karolinos Dausienės ir jos dukrelių: Onos 9 metų ir Verutės 4 m., Kauno gub., Uemerg. apskr., Utenos miest., Prašoma, kas žino, pranešti Biuru.

Sužeistas kareivis ANTANAS GRIGAS, Kauno gub., Šiaulių ap., Vieksnių valsč., Laižuvos parap., Pakliaupės sod., prašo savo pažįstamų atsiliepti (Вятка, Владимирская ул., Госпиталь № 5).

Siuvėjas!

Pabėgėliai lietuvių kreipkitės į savąjį sąžiningai jums patarnaus! Adresas: 7 rotė, № 10, b. 36. A. Baikštis.

Visokios malkos pigiai parduodama Mikalojaus gelež. prekių sotyje. Lietuviai patūrėkit savąjį: Podolskaja 14, b. 35, R. Lopas.

Duodu žinią,

kad aš Juozas Skvireckis, Kauno gub., iš Aimulskio, Pušaloto parap., dabar gyvenu Petrapilyje. Adresas: Petrograd, Wyb. Stor., Sierdobolskaja № 24, kv. 4. I. Skvireckij.

Vaičiūnas Antanas

(Moskva, Bol. Gruzinskaja 14—4) ieško saro broliuko Miko Vaičiūno, 9 metų, iš Mokalo kaimo, Marijampolės apskr., Suv. gub.

Reikalinga siuvėja,

mokanti baltinius siuti prie A. Petronio bažnyčios rūbų dirbtuvės.

Adresas: Petrograd, Sierpuchovskaja 5, b. 15.

Ieškau savo motinos Onos ir sesers Emilijos Daniševičių Kauno gub., Panevėžio ap., Pakruojaus parap., Noreikonų sodž. Kas žinio, prašom pranešti „Lietuvių Balso“ Redakcijai. Mykolui Daniševičiui.

Buvusioje

„Lietuvių Laikraščio“

Redakcijoje

galima gauti šie leidiniai:

1. Visi „Lietuvių Laikraščio“ komplektai su gražiais aptaisais 1904 m. lig. vasario 1906 m. 25 r.
2. Su gražiais aptaisais pusė leidinio 5 rb.
3. Lietuvos Istorija, Maironies parašyta ir pataisyta, su paveikslais ir žemėlapiu. Trečia laida. Su aptaisais. . . 1 rb. 20 k. ir be aptaisų . . . — „ 80 k.
4. Pradžiamokslis Lietuvos Jaunuomenei 10 k.
5. Atskiri „Lietuvių Laikraščio“ po 15 k.
6. Изобрѣтатели и ихъ враги хищники 80 k.

Ir kiti leidiniai.

Adresas: Petrograd, Jekaterinin. kan. 10 (tel. 35—47) A. Smilga.